

แนวทางการกำหนดมาตรการและกระบวนการทางกฎหมาย
ในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ
ภายหลังการปล่อยตัว¹

Guidelines for Establishing Legal Measures and
Processes for Monitoring and Supervising the Behavior
of Juvenile Repeat Offenders after Their Release

ชุตีพงศ์ สมทรัพย์

Chutipong Somsap

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

Faculty of Law, Payap University

Email: chusomsap@gmail.com

รับบทความ (Received): 31 ก.ค. 2567

ปรับแก้ไข (Revised): 1 ต.ค. 2567

ตอบรับบทความ (Accepted): 9 ต.ค. 2567

บทคัดย่อ

การกระทำความผิดซ้ำทางอาญาของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ส่งผล
กระทบอย่างสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กและเยาวชน สังคม และประเทศชาติ
ซึ่งปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการกระทำความผิดซ้ำ คือการขาดมาตรการติดตาม
คุมประพฤติภายหลังการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

¹บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
เรื่อง “มาตรการทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมต่อการป้องกันการกระทำ
ความผิดซ้ำ”

โดยพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว มีความมุ่งหมายเพียงการสงเคราะห์และช่วยเหลือตามความจำเป็น มิได้มุ่งหมายเพื่อคุมประพฤติ ประกอบกับกระบวนการติดตามภายหลังการปล่อยตัวไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย ส่งผลให้การควบคุมป้องกันการกระทำความผิดซ้ำไม่มีประสิทธิภาพ บทความวิจัยนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัวในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 เพื่อควบคุมป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการที่มีสภาพบังคับทางกฎหมายเป็นการเฉพาะในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว จะทำให้เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดซ้ำหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดซ้ำอีก อันจะส่งผลให้กระบวนการควบคุมเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำมีประสิทธิภาพ โดยแนวทางนี้ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานอัยการ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พนักงานคุมประพฤติ นักจิตวิทยา และเจ้าพนักงานตำรวจ ในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าจะทำให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติและมีประสิทธิภาพในการควบคุมป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้พิพากษา ในฐานะที่เป็นผู้ใช้กฎหมาย ส่วนใหญ่ไม่สนับสนุนแนวทางนี้ โดยมีความเห็นว่า เมื่อเด็กหรือเยาวชนได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเป็นรายคนหรือรายคดีแล้ว แม้ได้พ้นจากการควบคุมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและกลับคืนสู่สังคม แต่ผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการติดตามผลการปฏิบัติตัวของเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว ก็มีหน้าที่ติดตามให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นจะเคยกระทำความผิดซ้ำมาแล้วหรือไม่ จากผลการศึกษานี้ สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการที่แตกต่างกันในแนวทางดังกล่าวระหว่างผู้ปฏิบัติตามกฎหมายกับผู้ใช้กฎหมาย โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้ศึกษาเพิ่มเติมจากประชากรที่เป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการที่คนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรอื่น สำหรับการปรับปรุงแนวทางดังกล่าวต่อไป

คำสำคัญ: การกระทำความผิดซ้ำ, การป้องกันเด็กและเยาวชนกระทำความผิด, การคุมประพฤติ, มาตรการและกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

Abstract

The recurrence of juvenile delinquency in Thailand has significantly impacted the development of children and youth, society, and the nation. One of the key issues related to recidivism is the lack of measures to monitor and supervise behavior following the release from juvenile detention centers. The Juvenile Delinquency Rehabilitation and Treatment Act B.E. 2561 (2018), which is used to follow up on children and youth after their release, focuses primarily on assisting as needed rather than behavior supervision. Furthermore, the post-release monitoring process lacks legal enforceability, resulting in ineffective control and prevention of repeat offenses.

The purpose of this research article is to propose a legal framework for measures and processes to monitor and supervise the behavior of juvenile offenders after their release, as outlined in the Juvenile Delinquency Rehabilitation and Treatment Act B.E. 2561 (2018), in order to prevent recidivism. This research was conducted using qualitative methods. The findings indicate that establishing specific legal measures and enforceable processes for post-release supervision would prevent repeat offenders from committing further crimes, thus improving the effectiveness of recidivism prevention efforts.

This approach has garnered support from prosecutors, directors of juvenile detention centers, probation officers, psychologists, and police officers, who are responsible for law enforcement. Most believe that this would provide clarity in practice and enhance the effectiveness

of preventing recidivism. However, the majority of judges, as legal practitioners, do not support this approach. They believe that once a child or youth has undergone individualized rehabilitation, even after their release from juvenile detention and reintegration into society, those responsible for monitoring the behavior of children and youth must ensure compliance with legal conditions, regardless of whether the child or youth has previously committed repeat offenses.

The findings reflect differing perspectives between law enforcers and legal practitioners. The researcher suggests further studies involving parents, guardians, or individuals with whom the children or youth reside, to gain insights into the perspectives of other populations for refining this approach in the future.

Keywords: Recidivism, Juvenile Delinquency Prevention, Probation, Legal Measures and Processes Concerning Children and Youth

บทนำ

ปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กและเยาวชน ตลอดจนความสงบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติ สาเหตุของการกระทำความผิดซ้ำจากงานศึกษาโดยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำ ได้แก่ แรงกดดันด้านจิตใจ ครอบครัว เพื่อน ชุมชน และยาเสพติด อย่างไรก็ตาม รายงานจำนวนคดีการกระทำความผิดซ้ำที่เกิดขึ้นภายหลังการปล่อยตัวของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในระหว่าง พ.ศ. 2560-2564 ที่มีจำนวนถึง 5,373 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 37.66 ของผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวจำนวน 14,269 คน ซึ่งเป็นกระทำความผิดซ้ำภายหลังได้รับการปล่อยตัวในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2566) ได้สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการติดตามภายหลังการปล่อยตัวที่ไม่สามารถป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้ สาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัด

ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในการติดตามภายหลังการปล่อยตัว ไม่มีวัตถุประสงค์ในการติดตามเพื่อคุมประพฤติ มีเพียงการสงเคราะห์และช่วยเหลือตามความจำเป็นและไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย ประกอบกับพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับคดีเด็กและเยาวชน ก็ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำอีกด้วย ทำให้ไม่มีนิยามความหมายของการกระทำความผิดซ้ำ และไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคดีการกระทำความผิดซ้ำ อันเป็นช่องว่างของกฎหมายในการควบคุมป้องกันการกระทำความผิดซ้ำให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หากไม่มีนิยามความหมายและหลักเกณฑ์การพิจารณาคดีของการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งกระบวนการติดตามภายหลังการปล่อยตัวที่มีประสิทธิภาพ การกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนอาจกลายเป็นการกระทำความผิดติดนิสัยและพัฒนาไปเป็นอาชญากรรมในผู้ใหญ่ได้ บทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการกำหนดมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำอีกภายหลังการปล่อยตัว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน และนำผลการศึกษาไปใช้ในแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 และนำผลการศึกษาไปใช้ในแนวทางการพัฒนามาตรการและกระบวนการทางกฎหมาย

ในส่วนของการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ และพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีทางอาชญวิทยา แนวคิดและทฤษฎีทางอาชญวิทยาที่สำคัญเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ได้แก่

(1) แนวคิดและทฤษฎีของสำนักอาชญวิทยาดั้งเดิม (Classical Criminology School) ซึ่งเชื่อว่า การกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นจากการที่ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อมาตรการของกฎหมาย หรือการใช้บังคับกฎหมายหย่อนประสิทธิภาพ และได้เสนอทฤษฎีว่าด้วยการข่มขู่และยับยั้ง เพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรม โดยให้ผู้กระทำความผิดเช็ดกลัวต่อการลงโทษ และโดยมิได้จำแนกว่าการกระทำความผิดนั้นจะเป็นการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนด้วยหรือไม่ เนื่องจากแนวคิดของสำนักอาชญวิทยาดั้งเดิมมุ่งเน้นการควบคุมและป้องกันการก่ออาชญากรรมเป็นหลัก

(2) แนวคิดและทฤษฎีของสำนักปฏิฐานนิยม (Positive Criminology School) ซึ่งเชื่อว่า การกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นจากเจตจำนงกำหนด (Determinism) และเสนอทฤษฎีว่าด้วยการแก้ไขฟื้นฟู เพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรม โดยมุ่งแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดีคืนสู่สังคม ในส่วนของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น สำนักปฏิฐานนิยมเชื่อว่าการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน (Juvenile Delinquency) เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Delinquency) ที่เกิดขึ้นเพราะความเยาว์วัย ความไม่พร้อมแห่งสำนึกในการกระทำความผิด หรือซึ่งถูกบังคับหรือถูกหลอกโดยใช้ให้กระทำความผิด เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจึงมิใช่เป็นอาชญากร (Kennedy, Detullio & Millen, 2020)

และการดำเนินคดีอาญากับเด็กและเยาวชนจะไม่มุ่งต่อการลงโทษ แต่มุ่งอบรมสั่งสอน เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เป็นคนดีกลับคืนสู่สังคม (อภิวุฒิ นະวาระ, 2560)

ทั้งนี้ ในหลายประเทศมีการนำแนวคิดและทฤษฎีทั้งสองไปใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน เช่น ในประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมนี ประเทศแคนาดา เป็นต้น (พรณรัตน์ เกรียงวัฒนา, 2561)

แนวคิดและทฤษฎีทางทัณฑวิทยา แนวคิดและทฤษฎีทางทัณฑวิทยาที่สำคัญในการปฏิบัติต่อผู้ที่กระทำความผิดทางอาญา ได้แก่

(1) การใช้วิธีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน ยับยั้งการกระทำผิด ตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม แก้ไขผู้กระทำความผิด และป้องกันการเกิดอาชญากรรม โดยใช้วิธีการจำคุกหรือกักขังในทัณฑสถาน

(2) การไม่ใช้วิธีการลงโทษ โดยใช้วิธีการอื่นแทนการลงโทษจำคุกหรือกักขังในทัณฑสถาน เช่น การรอลงอาญา การคุมประพฤติ การอภัยโทษ การทำงานสาธารณะ

ทั้งนี้ ในหลายประเทศไม่ใช้วิธีการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด แต่ใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษหรือใช้มาตรการทางเลือก (Alternative Measures) แทนการลงโทษ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดไม่ถูกบันทึกประวัติในการกระทำความผิด โดยคำพิพากษาว่าได้รับโทษทางอาญา ซึ่งเป็นแนวคิดทางจิตสังคม (Psychosocial Concept) ที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้โดยไม่ถูกรังเกียจ เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศนิวซีแลนด์ เป็นต้น (ศรัณยา เลิศศาสตร์วัฒนา, 2561)

แนวคิดและทฤษฎีความกดดันทางสังคม ทฤษฎีความกดดัน (Pressure Theory) ของ Rebert K. Merton อธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Delinquency) ว่า เมื่อใดก็ตามที่สังคมไม่มีวิถีทางในการทำให้ทุกคนไปสู่วัตถุประสงค์หลักของสังคมได้ คนเหล่านั้นจะนำวิถีทางที่มีขอบด้วยกฎหมายมาใช้ ซึ่งเป็นที่มาของการก่ออาชญากรรม ดังนั้น โดยทฤษฎีนี้ หากผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวต้องเผชิญกับความกดดันอีกครั้ง ผู้นั้นอาจกระทำความผิดซ้ำอีกได้ (พัชรา สิ้นลอยมา และคณะ, 2560)

หลักการคุมประพฤติเด็กและเยาวชน การคุมประพฤติเด็กและเยาวชน คือ กระบวนการติดตาม ควบคุมดูแล ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้กระทำความผิดที่เป็น เด็กและเยาวชนในชุมชน ซึ่งถูกเงื่อนไขการควบคุมความประพฤติ โดยมีพนักงานคุม ประพฤติเป็นผู้ควบคุมดูแล แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือน ในเรื่องความประพฤติ การศึกษา การประกอบอาชีพหรือเรื่องอื่น ๆ ด้วยวิธีการแก้ไขฟื้นฟูตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้กระทำความผิดไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ โดยสามารถปรับตัวอยู่กับ ผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข ทั้งนี้ กระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนของประเทศไทย มีการคุมประพฤติเด็กและเยาวชนก่อนศาลมีคำพิพากษาและหลังมี คำพิพากษา โดยไม่มีการคุมความประพฤติภายหลังการปล่อยตัวจากสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชนแต่อย่างใด (กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, ม.ป.ป.)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสาวนีย์ สงวนกลืน (2557) ศึกษาพบว่า การใช้บังคับกฎหมายกับการกระทำ ความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนยังไม่มีความเหมาะสม ขาดประสิทธิภาพ ลักษณะของ กฎหมายส่งผลต่อการกระทำความผิดซ้ำ อันเนื่องมาจากช่องว่างของกฎหมาย และเสนอ ให้แยกกระบวนการพิจารณาการกระทำความผิดซ้ำออกจากการกระทำความผิด ครั้งแรก

ธีระ สนิเตศวรรักษ์ และคณะ (2564) ศึกษาพบว่า การแก้ไขปัญหาการกระทำ ความผิดซ้ำ ต้องมีการพัฒนาระบบจำแนกผู้กระทำความผิด กระบวนการแก้ไขบำบัด ฟื้นฟู กระบวนการติดตามภายหลังการปล่อยตัว และมาตรการทางกฎหมายและทาง สังคม เพื่อป้องกันการกลับไปกระทำความผิดซ้ำ

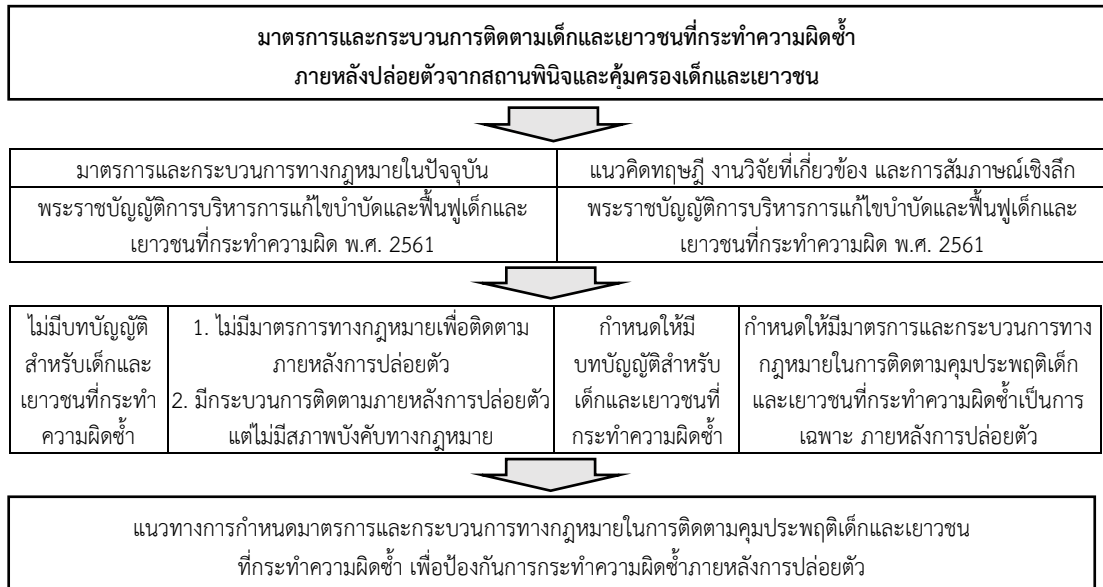
พันธุ์เทพ ถึงทรัพย์ (2554) ศึกษาพบว่า ปัจจัยเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำ ของเด็กและเยาวชนไทย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคม และเสนอให้จัดทำ ระเบียบเด็กและเยาวชนตามปัจจัยและเงื่อนไขของการกระทำความผิด จัดกลุ่ม ผู้กระทำความผิด และกำหนดแนวทางของกิจกรรมป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ

ตะวันฉาย มิตรประชา (2557) ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความผิดซ้ำของเยาวชน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว เพื่อน ชุมชน สถานฝึกอบรม และเสนอให้จัดกิจกรรมใน สถานฝึกอบรมสำหรับเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเป็นการเฉพาะ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว และการติดตามโดยนักสังคมสงเคราะห์ภายหลังการปล่อยตัว

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการศึกษาโดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษแบบอุปนัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาวิจัยโดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูลเอกสารและแบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหลักสตรนิติศาสตร์ดุขฎิบัณติตและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา (เลขที่โครงการวิจัย HREC-UP-HSS 2.2/141/67)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของข้อมูลเอกสาร ได้แก่ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 ตำรา เอกสารวิชาการ รายงานการวิจัย บทความ และข้อมูลจาก Website โดยคัดเลือกข้อมูลสำคัญ (Key Data) ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษา ประชากรของข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 3 คน พนักงานอัยการ จำนวน 4 คน ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 2 คน พนักงานคุมประพฤติ จำนวน 2 คน นักจิตวิทยา จำนวน 2 คน และเจ้าพนักงานตำรวจ จำนวน 2 คน โดยคัดเลือกจากผู้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 และใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำไปจำแนกประเด็นข้อกฎหมายและข้อสังเกต เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากเนื้อหาในเอกสาร (Content of the Document) และข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วทำการจำแนกหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้รับ นำไปวิเคราะห์ในภาพรวม และสรุปแบบอุปนัย (Inductive Conclusion) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา

4. การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง มาตรการทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมต่อการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา เลขที่โครงการวิจัย HREC-UP-HSS 2.2/141/67

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับในการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการที่มีสภาพบังคับทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัวในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 ได้ผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 1 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด มีดังนี้

(1) แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

ผลการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า การกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย เป็นไปตามแนวคิดของสำนักปฏิฐานนิยม (Positive Criminology School) ซึ่งเชื่อว่าการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน (Juvenile Delinquency) เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Delinquency) ที่เกิดขึ้นเพราะความเยาว์วัย ความไม่พร้อมแห่งสำนึกในการกระทำความผิด หรือซึ่งถูกบังคับหรือถูกหลอกโดยใช้ให้กระทำความผิด เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจึงมิใช่เป็นอาชญากร (Kennedy et al., 2020) ดังนั้น การดำเนินคดีอาญากับเด็กและเยาวชนจึงไม่มุ่งต่อการลงโทษ แต่จะมุ่งอบรมสั่งสอนเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เป็นคนดีกลับคืนสู่สังคม (อภิวุฒิ นະวาระ, 2560) และไม่นำคดีการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแบบผู้ใหญ่ แต่จะนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งมุ่งหมายในการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษ หรือมาตรการทางเลือกแทนการลงโทษ ทั้งนี้ ในส่วนของการกระทำความผิดซ้ำ ไม่ปรากฏแนวคิดและทฤษฎีเป็นที่แน่ชัด เนื่องจากการศึกษาการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอยู่กับการศึกษาให้ความหมายของการกระทำความผิดซ้ำ (ธีระ สันเดชารักษ์, 2564) อย่างไรก็ตาม จากสถิติการเกิดคดีกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย เป็นจำนวนมาก (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2566) ได้สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ แม้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด จะได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเพื่อให้เป็นคนดีกลับคืนสู่สังคมแล้วก็ตาม อันเป็นปัญหาที่ต้องทำการศึกษา เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว

(2) บทบัญญัติของกฎหมาย เกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

ผลการศึกษาบทบัญญัติของกฎหมาย เกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้กับคดีที่เด็กและเยาวชนถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดีคืนสู่สังคม โดยไม่มุ่งลงโทษ อันเป็นแนวคิดของสำนักปฏิรูประบัตินิยม สอดคล้องกับผลการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในข้อ (1) อย่างไรก็ตาม ในพระราชบัญญัตินี้ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งแตกต่างจากการกระทำความผิดซ้ำในผู้ใหญ่ที่กำหนดให้เป็นเหตุเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา การไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัตินี้ จึงเป็นเหตุให้ไม่มีนิยามความหมายและขอบเขตของการกระทำความผิดซ้ำ และส่งผลให้ขาดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำ โดยต้องดำเนินคดีเช่นเดียวกับกระทำความผิดครั้งแรก สอดคล้องกับงานศึกษาของ เสาวนีย์ สงวนกลิ่น (2557) ที่พบว่า การไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำไม่ได้รับมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายที่แตกต่างไปจากการกระทำความผิดครั้งแรก ผลการศึกษาในเรื่องนิยามความหมายของการกระทำความผิดซ้ำในเด็กและเยาวชนพบว่า การกระทำความผิดซ้ำในความหมายทั่วไป หมายถึง การกระทำความผิดอาญาอีกครั้งภายหลังจากที่เคยกระทำความผิดมาแล้ว (ภัทราวรรณ รัตนเกษตร, 2562) ส่วนการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนนั้น กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ให้นิยามว่า หมายถึงเด็กและเยาวชนที่ถูกปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนและถูกจับภายในรอบระยะเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี (ธีระ สิ้นเดชารักษ์ และคณะ, 2564) พัทธา สิ้นลอยมา และคณะ (2560) ได้ให้นิยามว่า หมายถึงบุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งเคยกระทำความผิดทางอาญาที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือสังคมและเคยถูกลงโทษโดยคำพิพากษาของศาลให้เข้ารับการฝึกอบรม ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาแล้ว หรือซึ่งได้กระทำความผิดทางอาญาและเป็นคดีอยู่ใน

กระบวนการยุติธรรม แต่ไปกระทำความผิดใหม่ ซึ่งต่างกรรมต่างวาระกับคดีก่อนหน้านี้ โดยอาจเป็นคดีในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดใหม่ก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในข้อ (1) ที่พบว่า การชี้วัดการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอยู่กับให้ความหมายของการกระทำความผิดซ้ำ อย่างไรก็ตาม การให้นิยามดังกล่าว ไม่มีผลทางกฎหมายและไม่อาจนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคดีการกระทำความผิดซ้ำได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายรองรับ ในส่วนของการติดตามผลการปฏิบัติตัวของเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น จากการศึกษา พบว่า พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 ไม่มีบทบัญญัติเพื่อติดตามควบคุมความประพฤติภายหลังการปล่อยตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ จึงเป็นการติดตามทั่วไปและไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย เนื่องจากพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ มุ่งให้คำแนะนำช่วยเหลือและสงเคราะห์ตามสภาพปัญหาและความจำเป็นเท่านั้น มิได้มุ่งต่อการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งจากการที่ประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ จึงส่งผลให้ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการติดตามคุมประพฤติภายหลังการปล่อยตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ ไปด้วย และทำให้ไม่มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว อันเป็นปัญหาด้านมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำที่ต้องทำการศึกษา เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

(3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่ ได้แก่ แรงกดดันด้านจิตใจ ครอบครัว เพื่อน ชุมชน และยาเสพติด อันเป็นไปตามทฤษฎีความกดดัน (Pressure Theory) ของ Merton (พัชราสินลอยมา และคณะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ พันธุ์เทพ ถึงทรัพย์ (2554) และงานศึกษาของ ตะวันฉาย มิตรประษา (2557) ที่พบว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวและกลับไปเผชิญกับความกดดันในลักษณะเดิม มีแนวโน้มจะกระทำความผิด

ซ้ำอีก อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากปัจจัยเชิงสาเหตุด้านจิตวิทยาและด้านสังคมแล้ว การไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ และการไม่มีมาตรการและกระบวนการที่มีสภาพบังคับทางกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว เป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำด้วย ดังผลการศึกษาในข้อ (2) ที่พบว่า การไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ทำให้ขาดนิยามการกระทำความผิดซ้ำและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคดีการกระทำความผิดซ้ำ และการไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ภายหลังการปล่อยตัวที่มีสภาพบังคับทางกฎหมายในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ ทำให้ไม่มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ภายหลังการปล่อยตัว อันเป็นปัญหาด้านมาตรการและกระบวนการทางกฎหมาย เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำที่ต้องทำการศึกษา เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2. ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 2 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในแนวทางการพัฒนามาตรการและกระบวนการทางกฎหมาย ในส่วนของการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว มีดังนี้

(1) แนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายเป็นการเฉพาะ สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ และได้กระทำความผิดซ้ำอีก ภายหลังการปล่อยตัว ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

แนวทางตามข้อนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีบทบัญญัติของกฎหมายและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยใน ข้อ 1 และการศึกษาแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายเป็นการเฉพาะ สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำ

ความผิดซ้ำและได้กระทำความผิดซ้ำอีกภายหลังการปล่อยตัว ในพระราชบัญญัติ ศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 2 (1) ซึ่งได้แก่ การกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายเป็นการเฉพาะ สำหรับเด็กและ เยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ และซึ่งได้กระทำความผิดซ้ำอีกภายหลังการปล่อยตัวจาก สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยกำหนดให้มาตรการและกระบวนการ ดังกล่าวมีความพิเศษกว่ามาตรการและกระบวนการทั่วไปที่ใช้สำหรับการกระทำ ความผิดครั้งแรก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความตระหนักในมาตรการและกระบวนการ ทางกฎหมายที่จะได้รับเป็นพิเศษยิ่งกว่ามาตรการและกระบวนการทั่วไป ซึ่งเคยได้รับ จากการกระทำความผิดครั้งแรก หากได้กระทำความผิดซ้ำอีก ภายหลังการปล่อยตัว และไม่เสี่ยงที่จะกระทำความผิดซ้ำ โดยผลการศึกษาจากข้อมูลที่ได้รับในการสัมภาษณ์ เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ได้แก่ พนักงานอัยการ ผู้อำนวยการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พนักงานคุมประพฤติ นักจิตวิทยา และ เจ้าพนักงานตำรวจ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว โดยให้ข้อมูลความ เห็นว่า จะทำให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติและมีประสิทธิภาพในการควบคุมป้องกัน การกระทำความผิดซ้ำได้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้กฎหมาย ได้แก่ ผู้พิพากษา ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว โดยให้ข้อมูลความเห็นว่า ศาลมี อำนาจกำหนดมาตรการและกระบวนการตามที่กฎหมายบัญญัติสำหรับคดีที่เด็กและ เยาวชนกระทำความผิดเป็นรายคนหรือรายคดีอยู่แล้ว แม้เด็กหรือเยาวชนนั้นจะได้ กระทำความผิดภายหลังการปล่อยตัวอีกครั้ง ก็ต้องถือเป็นการกระทำความผิดครั้งใหม่ โดยไม่คำนึงว่า ความผิดที่ได้กระทำในครั้งหลังจะซ้ำกับฐานความผิดเดิมที่ได้เคยกระทำ ในคดีก่อนหน้านี้หรือไม่ จากผลการศึกษาครั้งนี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการที่ ยังแตกต่างกันของผู้ปฏิบัติตามกฎหมายกับผู้ใช้กฎหมาย เกี่ยวกับแนวทางการกำหนดให้มี มาตรการและกระบวนการทางกฎหมายเป็นการเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดซ้ำ และได้กระทำความผิดซ้ำอีกภายหลังการปล่อยตัว อันส่งผลให้การเสนอ แนวทางในการพัฒนามาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่ กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ตามวัตถุประสงค์ของ การวิจัยในข้อ 3 ยังไม่เป็นที่ยุติ

(2) แนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามคุ้มครองประพฤติดังกล่าวและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเป็นการเฉพาะภายหลังการปล่อยตัว ในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561

แนวทางตามข้อนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี บทบัญญัติของกฎหมายและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 1 ซึ่งได้แก่ การกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการที่มีสภาพบังคับทางกฎหมายในการติดตามคุ้มครองประพฤติดังกล่าวและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ภายหลังได้รับการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยกำหนดให้การติดตามเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว ต้องเป็นการติดตามเพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าวต่อการป้องกันมิให้กระทำความผิดซ้ำอีก มิใช่เป็นเพียงการติดตามทั่วไปเพื่อสงเคราะห์และช่วยเหลือเท่านั้น รวมทั้งกำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่ฝ่าฝืนเงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติดังกล่าว อันจะทำให้เด็กและเยาวชนหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำอีก โดยผลการศึกษาจากข้อมูลที่ได้รับในการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ได้แก่ พนักงานอัยการ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พนักงานคุ้มครองประพฤติดังกล่าว นักจิตวิทยา และเจ้าพนักงานตำรวจ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว โดยให้ข้อมูลความเห็นว่าจะทำให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติและมีประสิทธิภาพในการควบคุมป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้ และให้ข้อมูลความเห็นว่าจะมาตรการและกระบวนการดังกล่าวควรมีกฎกระทรวงเพื่อใช้เป็นกลไกในทางปฏิบัติ และเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของสภาพปัญหาและความจำเป็นที่อาจมีขึ้นในภายหน้าด้วย อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้กฎหมาย ได้แก่ ผู้พิพากษา ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว โดยให้ข้อมูลความเห็นว่าจะเด็กหรือเยาวชนที่ได้รับมาตรการและกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเป็นรายคนหรือรายคดี เมื่อพ้นจากการควบคุมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและกลับคืนสู่สังคมแล้ว ผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติตัวของเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว ย่อมมีหน้าที่ในการติดตามการปฏิบัติตัวของเด็กหรือเยาวชนนั้นเป็นรายคนให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ไม่ว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นจะเคยกระทำความผิดเข้ามาแล้วหรือไม่ จากผลการศึกษานี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการที่ต่างกันของผู้ปฏิบัติตามกฎหมายกับผู้ใช้กฎหมาย เกี่ยวกับแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเป็นการเฉพาะภายหลังการปล่อยตัว อันส่งผลให้การเสนอแนวทางในการพัฒนามาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 3 ยังไม่เป็นที่ยุติ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยเสนอให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ และพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 โดยเสนอให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 3 มีดังนี้

(1) แนวทางในการพัฒนาพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ

แนวทางตามข้อนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการศึกษาแนวทางในการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 2 (1) ซึ่งได้แก่ การเสนอให้พัฒนบทบัญญัติในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีบัญญัติไว้ ประกอบด้วยบทนิยามความหมายของการกระทำความผิดซ้ำ และหลักเกณฑ์การพิจารณาคดีการกระทำความผิดซ้ำที่แตกต่างหากจากการกระทำความผิดครั้งแรก ทั้งนี้ การมีบทนิยามการกระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ จะส่งผลให้มีการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว

ในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ ไปด้วย โดยผลการศึกษาจากข้อมูลที่ได้รับในการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ได้แก่ พนักงานอัยการ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พนักงานคุมประพฤติ นักจิตวิทยา และเจ้าพนักงานตำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว โดยให้ข้อมูลความเห็นว่าการพัฒนาพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่า ด้วยการกระทำความผิดซ้ำเป็นการเฉพาะ จะทำให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติและมีประสิทธิภาพในการควบคุมป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้ แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยซึ่งเป็นนักจิตวิทยาให้ข้อมูลว่า ไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว และไม่ได้ให้ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยนั้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป็นผู้ใช้กฎหมาย ได้แก่ ผู้พิพากษา ไม่ได้ให้ข้อมูลใด ๆ ซึ่งจากผลการศึกษาได้สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนทัศน์ที่แตกต่างกันของผู้ปฏิบัติตามกฎหมายและผู้ใช้กฎหมาย เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ โดยกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเป็นการเฉพาะ อันสืบเนื่องมาจากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 2 (1) จึงส่งผลให้การเสนอแนวทางการพัฒนามาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 3 นี้ ยังไม่เป็นที่ยุติ

(2) แนวทางในการพัฒนาพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. 2561 โดยเสนอให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว

แนวทางตามข้อนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการศึกษาแนวทางในการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเป็นการเฉพาะ ในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 2 (2) ซึ่งได้แก่ การเสนอให้พัฒนาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ซึ่งได้รับการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแล้ว โดยในพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีบัญญัติ

ไว้ แต่มีบัญญัติไว้เพียงการติดตามทั่วไป เพื่อสงเคราะห์และให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็นเท่านั้น และไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย ทั้งนี้ การกำหนดให้มีการคุมประพฤติดังกล่าวนั้น ให้มีสภาพบังคับทางกฎหมาย กล่าวคือ กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ และกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่ฝ่าฝืนเงื่อนไขการคุมประพฤติด้วย ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำอีก โดยผลการศึกษาจากข้อมูลที่ได้รับในการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ได้แก่ พนักงานอัยการ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พนักงานคุมประพฤติ นักจิตวิทยา และเจ้าพนักงานตำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว โดยให้ความเห็นว่า การพัฒนาให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ซึ่งได้รับการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการติดตามป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดซ้ำ หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก และจะทำให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยซึ่งเป็นนักจิตวิทยา ให้ข้อมูลว่าไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว และไม่ได้ให้ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยนั้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้กฎหมาย ได้แก่ ผู้พิพากษา ไม่ได้ให้ข้อมูลใด ๆ ซึ่งจากผลการศึกษานี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนทัศน์ที่แตกต่างกันของผู้ปฏิบัติตามกฎหมายและผู้ใช้กฎหมาย เกี่ยวกับการพัฒนาพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเป็นการเฉพาะภายหลังการปล่อยตัว อันสืบเนื่องมาจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 2 (2) จึงส่งผลให้การเสนอแนวทางการพัฒนามาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ภายหลังการปล่อยตัวในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อ 3 นี้ ยังไม่เป็นที่ยุติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากสภาพปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย นอกจากปัจจัยทางสังคม ซึ่งเป็นแรงกดดันอันมีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำแล้ว ปัจจัยด้านประสิทธิภาพของกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติภายหลังการปล่อยตัว เพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีความสำคัญ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดซ้ำจะมีความเสี่ยงต่อการกระทำความผิดซ้ำอีก ดังงานศึกษาของ พันธุ์เทพ ถึงทรัพย์ (2554) และตะวันฉาย มิตรประชา (2557) ที่พบว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวมีแนวโน้มจะกระทำความผิดซ้ำอีก หากกลับไปเผชิญความกดดันในลักษณะเดิม จากผลการศึกษาแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ซึ่งพบว่า พระราชบัญญัตินี้ ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ ส่งผลให้ไม่มีการดำเนินคดีสำหรับการกระทำความผิดซ้ำ สอดคล้องกับงานศึกษาของ เสาวนีย์ สงวนกลิ่น (2557) ที่พบว่า การไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำไม่ได้รับมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายที่แตกต่างไปจากการกระทำความผิดครั้งแรก และผลจากการไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ทำให้ไม่มีมาตรการและกระบวนการสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ ไปด้วย นอกจากนั้น ผลการศึกษายังพบว่า การติดตามภายหลังการปล่อยตัวตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย แต่มุ่งเพียงช่วยเหลือและสงเคราะห์ตามความจำเป็น อันสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างของกฎหมายในการติดตามป้องกันการกระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว ส่งผลให้ไม่อาจยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำได้ แม้ว่าเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ และพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ จะมุ่งแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้กลับตัวเป็นคนดีคืนสู่สังคม ดังงานศึกษาของ อภิวิทย์ นະวาระ (2560) ที่พบว่า การดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน มุ่งอบรมสั่งสอนเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เป็นคนดีกลับคืนสู่สังคมยิ่งกว่าการลงโทษ แต่เมื่อพ้นจากการควบคุมของ

กระบวนการยุติธรรมแล้ว เด็กและเยาวชนนั้นอาจกระทำความผิดซ้ำได้อีก ดังนั้น ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่ พนักงานอัยการ ผู้อำนวยการสถานพินิจ พนักงานคุมประพฤติ นักจิตวิทยา และเจ้าพนักงานตำรวจ ส่วนใหญ่จึงเห็นด้วยกับแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการที่มีสภาพบังคับทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว โดยให้ข้อมูลความเห็นว่าจะทำให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติและช่วยป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้กฎหมาย ซึ่งได้แก่ ผู้พิพากษา ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางนี้ โดยให้ข้อมูลความเห็นว่าจะเด็กหรือเยาวชนซึ่งได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเป็นรายคนหรือรายคดีไปแล้ว เมื่อพ้นจากการควบคุมและกลับคืนสู่สังคม การติดตามผลการปฏิบัติตัวของเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว ย่อมเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายและที่ศาลกำหนดไม่ว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นจะเคยกระทำความผิดซ้ำมาแล้วหรือไม่ก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนถึงกระบวนการที่ต่างกันของผู้นับถือปฏิบัติตามกฎหมายกับผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนของประเทศไทยเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว อันส่งผลให้แนวทางการพัฒนาพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ โดยเสนอให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ และพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ โดยเสนอให้มีมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว จึงยังไม่เป็นที่ยุติและต้องศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่องแนวทางการกำหนดมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว โดยเสนอให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ และเสนอให้มีมาตรการและกระบวนการที่มีสภาพบังคับทางกฎหมายในการติดตามคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่

กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัวในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัด และฟื้นฟูฯ พบว่า พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำ ส่งผลให้ไม่มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินคดีสำหรับการกระทำความผิดซ้ำ และทำให้ไม่มีมาตรการติดตามเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ภายหลังการปล่อยตัวในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดและฟื้นฟูฯ การขาดบทบัญญัติและมาตรการดังกล่าว ส่งผลให้การป้องกันการกระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัวไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดซ้ำมาแล้ว อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้กฎหมายและผู้ปฏิบัติตามกฎหมายยังมีกระบวนการค้นต่อแนวทางดังกล่าวแตกต่างกัน จึงทำให้ยังไม่ได้รับผลการศึกษาในส่วน ของแนวทางการพัฒนาพระราชบัญญัติทั้งสอง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการศึกษาที่ได้รับ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้การศึกษาเพิ่มเติมจาก ประชากรที่เป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เพื่อให้ได้ ข้อมูลจากประชากรอื่น นำมาขยายความรู้ สำหรับการปรับปรุงแนวทางดังกล่าวต่อไป

องค์ความรู้ใหม่และการนำไปใช้

1. องค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบจากการวิจัย

ได้รับองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัวตามพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูฯ ว่าการติดตามดังกล่าวไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย เป็นเพียงการติดตามความประพฤติทั่วไป เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมให้ตามความจำเป็น มิใช่การติดตามคุมประพฤติเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว และพระราชบัญญัตินี้ไม่มีบทบัญญัติสำหรับติดตามเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัวเป็นการเฉพาะ อันเนื่องมาจากการไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ซึ่งทำให้การติดตามภายหลังการปล่อยตัวในพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไข

บำบัดฟื้นฟูฯ ไม่มีบทบัญญัติสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำไปด้วย ส่งผลให้การควบคุมป้องกันการกระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัวขาดประสิทธิภาพ

2. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ทั้งในส่วนของการกำหนดบทนิยามการกระทำความผิดซ้ำ หลักเกณฑ์การดำเนินคดีการกระทำความผิดซ้ำ กระบวนการบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ และการกำหนดมาตรการและกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัว รวมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการ เพื่อเพิ่มเติมหรือขยายองค์ความรู้

เอกสารอ้างอิง

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. (ม.ป.ป.). *การคุมประพฤติเด็กและเยาวชน*.

กระทรวงยุติธรรม.

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2566). *รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2565*.

กระทรวงยุติธรรม.

ตะวันฉาย มิตรประชา. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเยาวชน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 6(1), 35-45.

ธีระ สันเดชารักษ์, จตุรพิช เกราะแก้ว, นัจชลี ศรีมณีกาญจน์, ปองพล นิลพฤกษ์, วิเชษฐ์ พลายมาศ, พิเชฐ คุณากรวงศ์, ธนบูรณ์ จันทรมาลัย, พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์, เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์, เปรมฤดี เพ็ชรกุล, อธิ มหาเจริญ, ปวีรศร เลิศธรรมเทวี, และสุนัย กัลยจิตร. (2564). *โครงการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหการกระทำความผิดซ้ำ [รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์]*. สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

พรณัตน์ เกรียงวัฒนา. (2561). *สิทธิเด็กกับการกระทำความผิด*.

[รายงานบุคคล]. *วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ*.

- พัชรา สีนลอยมา, นัทรปราษฎ์ นันทิวัฒน์กุล, ธเนศ เกษศิลป์, และมุกิตา มากวิจิตร. (2560). การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเด็กและเยาวชนไทยที่กระทำผิดซ้ำ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของชีวิตก่อนเข้าสู่สังคม [รายงานการวิจัย ฉบับสมบูรณ์]. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พันธุ์เทพ ถึงทรัพย์. (2554). รูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ไทย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 6 จังหวัดนครสวรรค์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLIS).
- ภัทรารรรณ รัตนเกษตร. (2565). กฎหมายว่าด้วยกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา สำหรับเด็กและเยาวชน. นันทพันธ์พรินต์.
- ภัทรชมน ชื่นสำนวล. (2562). แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำ ของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรังสิต]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLIS).
- วุฒิพงศ์ พัวพัน, ศรีณยา คงยิ่ง, ชลธิวา ทองรัตน์, และสุนิสา หลีหมุด. (2563). มาตรการในเชิงกฎหมายที่สามารถลดสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำ ความผิด และการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ จังหวัดสมุทรปราการ. [รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์]. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศรีณยา เลิศศาสตรวัฒนา. (2561). กระบวนการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กและเยาวชน ในกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา ในศาลเยาวชนและครอบครัว. [ดุชนิพนธ์ ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLIS).
- เสาวนีย์ สงวนกลืน. (2557). การบังคับใช้กฎหมายกับการทำความผิดซ้ำของเด็ก และเยาวชน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLIS).
- อภิรุฒิ นวาระ. (2560). มาตรการลงโทษทางอาญา ศึกษากรณีเด็กและเยาวชนกระทำ ความผิดซ้ำ ในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด. [สารนิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีปทุม]. คลังข้อมูลสถาบันมหาวิทยาลัยศรีปทุม (SPU-IR).

- Kennedy, T. D., Detullio, D. & Millen, D. H. (2020). *Juvenile delinquency: Theory, trends, risk factors and interventions*. Springer Nature Switzerland AG.
- Loeber, R., & Farrington, D. P. (2000). Young children who commit crime: Epidemiology, developmental origins, risk factors, early interventions, and policy implications. *Development and Psychopathology*, 12(4), 737-762.
- Merton, R. K. (1983). Social structure and anomie. *American Sociological Review*, 3(5), 672-682.
- Petersilia, J. (2015). Juveniles and recidivism: A comparative study. *Youth Studies*, 7(4), 56-68.
- Scott, E. S., & Steinberg, L. (2008). *Rethinking juvenile justice*. Harvard University Press.
- Smith, A., Johnson, B., & Lee, C. (2019). Philosophies of juvenile justice: A global perspective. *Global Journal of Criminal Justice*, 27(3), 205-223.